

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Даниела Костадинова Михалева, Варненски свободен университет “Черноризец Храбър“, факултет „Международна икономика и администрация“, Професионално направление „Администрация и управление“, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство”

Относно: Дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор на науките” по професионално направление 3.7 “Администрация и управление”, докторска програма “Организация и управление извън сферата на материалното производство” на ВСУ „Черноризец Храбър“

Автор на дисертационния труд: **д-р Радослав Харабин**

Тема на дисертационния труд: **„Функционално-прагматична теория на кризисния мениджмънт - организационни и финансови аспекти. Полският казус в териториалното прилагане“**

Основание за представяне на становището: Участие в състава на Научно жури по защита на дисертационен труд за присъждане на научна степен "доктор на науките" съгласно Заповед № 487 от 12.07.2021 г. на Ректора на ВСУ “Черноризец Храбър“.

1. Обща характеристика на дисертационния труд

Авторът на дисертационния труд д-р Радослав Харабин е заместник-декан на факултета по търговия и безопасност във филиала в Келце на Обществената академия на науките в Лодз и доцент в катедра „Управление на кризи“.

Представеният научен труд е с обем от 253 страници се състои от въведение, 4 глави, заключение и библиография. Основният текст съдържа 5 таблици, 12 фигури и 2 схема. Съдържанието на разделите е разпределено в отделни параграфи, като в края на всеки раздел са направени конкретни

обобщения, изводи. Списъкът със справочна литература се състои от 335 заглавия на български, английски и полски език, включително 150 международни правни акта, и полски правни акта, 91 документа, 63 монографии и части от колективни трудове, и 31 статии в списания. Това дава основание да се допусне, че авторът притежава конкретни теоретични и практически познания в разглежданата проблематика и дисертационния труд представлява самостоятелно научно изследване.

Авторът е насочил своето внимание към актуални и интересни от изследователска гледна точка и значими за практиката проблеми, отнасящи се до трансформация в правната система, в организацията на системата за управление на кризите – част от институционалната и обществената рамка в Полша. Авторът фокусира изследователския си интерес към все още нерешени въпроси, свързани с организационните и финансовите аспекти, които стоят в основата на управлението на кризите в Полша и необходимостта от формиране на нов модел на функциониране на структурите и практиката при управление на кризите.

Безспорно правната реалност често е изправена пред материалните ограничения на възможностите за изпълнение на нормативната рамка. Недостигът на финанси и персонал, както и логистичните и технически проблеми са само един от малкото проблеми, пред които са изправени хората, отговорни за организирането на звената за управление на кризи. Изказаните от автора наблюдения водят до предположението, че същественото значение на управлението на кризи, се формира в контекста на закона и практиките на органите, отговорни за спазването на тези стандарти. Посочени са области - предимно в метода на финансиране на системата за управление на кризи, в които законът задължително трябва да бъде прецизиран. Описани са правните решения, които трябва да бъдат приети и какви действия трябва да бъдат подобрили в полската система за управление на кризи.

Авторът на дисертационното изследване демонстрира много добро познаване на изследвания проблем. Използването на описаната литература свидетелства за умението му критично да анализира теоретични концепции и практически подходи, да систематизира основни идеи и да разкрива перспективи за бъдещи изследвания и практически приложения.

Въприетата структура на разработката е обусловена от поставените цели и задачи, които определят по подходящ начин логическия план за провеждане на задълбочено проучване, оценяване и анализиране, с цел развиване на теоретически и методологически постановки и получаване на значими практико-приложни резултати. Авторът си поставя нови цели и предположения, които водят до формулиране на цялостна теория за управление на кризи в Полша, която е основана на функционалната интерпретация на правните норми и практики на органите, отговорни за тяхната реализация. Това обуславя значението и актуалността на темата на дисертационния труд за необходимите правни решения и действия, които трябва да бъдат предприети за усъвършенстване на полската система за управление на кризи и на структурите, отговорни за реализацията ѝ.

2. Анализ и оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Несъмнено разгледаната от дисертанта проблематика е с голяма научна и практическа насоченост. Внимателния прочит на труда дава основание да се заключи, че автора е изпълнил поставените задачи, дефинирани в увода на изследването, посредством които постига конкретни научни, научно-приложни и приложни резултати, от които като по-съществени могат да се открият:

Изследването допринася за запълване на липсата в теорията, диагностицирана в литературата по темата по отношение на

организационните и икономическите аспекти на системата за управление на кризи в Полша.

Анализирани са организационните и финансовите аспекти на нормативната рамка и практиката в управлението на кризи в Полша при реализацията им на терен.

Обоснован и концептуализиран е предложението за нов инструментариум за по-ефективно въздействие между правните регулации за управление на кризите и тяхното практическо прилагане.

Положително следва да бъде оценен предложението от дисертанта модел за анализ на човешката дейност, свързан с управлението на обществената безопасност на държавата. Разграничаването и обяснението на приложимостта на трите критерия за на подялба, така наречените оси на типологизация - съществени, телеологични, генеалогични - допринася за общата научна методология.

Обоснована е теоретично необходимостта от създаването на модел за управление на кризи. Представената теория се основа на функционално-прагматични хипотези, отчита както нормативните, така и прагматичните аспекти на изследваната материя.

Направено е цялостно изследване на нормативно-прагматичната основа на гражданския сектор в Полша при управление на кризи от различен характер, като автора предлага моделни практически решения на актуалните проблеми на системата за управление на кризи в Полша.

Дефинирани са нормативните пропуски в полската система за управление на кризи, като е обоснована и необходимостта от допълването ѝ, за да бъде увеличена ефективността на организацията на антикризисните мерки. Извършена е диагностика на нормативни решения, осигуряващи постоянното финансиране на системата за управление на кризи на ниво местно самоуправление.

Изследването допринасят за запълване на липсата в теорията, диагностицирана в литературата по темата по отношение на организационните и икономическите аспекти на системата за управление на кризи в Полша.

Оригиналноста на научния труд намира израз в проучване, систематизиране и доразвиване на теоретичните и практически виждания и дискусии по разглежданата проблематика. На основата на задълбочена изследователска дейност, авторът е извел научно-приложни приноси, които макар и да се нуждаят от прецизиране и редактиране, напълно съответстват и отразяват постигнатите резултати в дисертационното изследване. Като цяло приемам формулираните от автора приноси и смятам, че те отразяват постиженията на изследователския труд. Те са лично дело на дисертанта и в преобладаващата си част имат самостоятелна научноизследователска стойност.

3. Оценка на автореферата и публикациите по дисертацията

Авторефератът е в обем от 39 страници. Той представя достатъчно пълно обхвата, съдържанието и структурата на представения труд. Спазени са изискванията за съответствие на автореферата на дисертационното изследване. Отразени са направените от автора изследвания. Накрая са представени изводи и приноси на дисертанта. Автореферата е оформен коректно и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

Основните научни положения, изводи и предложения, формулирани според резултатите от изследването, са отразени в 20 разработки, от които 2 монографии на автора, 2 колективни монографии, 8 глави в монографии, 8 статии в научни издания на Полша. Публикациите по дисертационния труд позволяват да се придобие цялостна представа за получените резултати и осигуряват необходимата публичност на изследването и авторските претенции.

4. Заключение

Представеният за защита дисертационен труд има характер на завършено научно изследване. Демонстрираните висока теоретична подготвеност и аналитични способности са позволили на автора на разработи добросъвестно едно комплексно дисертационно изследване, което има не само теоретична, но и практическа значимост и ползност. Основните резултати, изводи и препоръки, които са представени за защита, са получени от автора сабостоятелно и са изложени в научни публикации.

Изложеното ми дава основание да приема дисертационния труд за завършен, и че притежава необходимите достойнства и напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение.

Давам положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на членовете на уважаемото научно жури да гласуват „за“ присъждане на научна степен „доктор на науките“, професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, докторска програма “Организация и управление извън сферата на материалното производство“ на д-р Радослав Харабин.

Автор на становището:

23.08.2021 г.

доц.д-р Даниела Михалева